

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

w sprawie z powództwa E. D. i W. D.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie X., Agencji Nieruchomości Rolnych Oddziałowi Terenowemu w R. i Gminie Ź.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 września 2010 r.,
zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 7 kwietnia 2010 r.,
sygn. akt I ACa (...),

- 1) oddala zażalenie;**
- 2) nie obciąża powodów kosztami postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 2 lutego 2010 r., bowiem powodowie, zwolnieni od kosztów sądowych w całości, reprezentowani przez pełnomocnika z urzędu, nie uiścili opłaty podstawowej.

W zażaleniu na postanowienie odrzucające apelację powodowie zarzucili naruszenie art. 14 ust. 2, art. 100 ust. 2 oraz art. 149 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.; dalej:

„u.k.s.c.”), art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 21, poz. 123), oraz art. 130² § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571). Ponadto powodowie podnieśli, że jako strona zwolniona w całości od kosztów sądowych byli również zwolnieni od uiszczenia opłaty stałej. Sprawa została wszczęta w 1994 r., ponadto znajdowała się już w Sądzie drugiej instancji, gdyż postanowieniem z dnia 16 listopada 2009 r. Sąd Apelacyjny uchylił postanowienie z dnia 24 sierpnia 2009 r. Sądu Okręgowego w T. o umorzeniu postępowania, w wyniku czego sprawa wróciła do Sądu pierwszej instancji. Powodowie wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 149 ust. 1 u.k.s.c. nakazuje stosować dotychczasowe przepisy, tj. ustawę z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.), do spraw wszczętych przed 2 marca 2006 r., ale jedynie do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. W niniejszej sprawie, wobec daty postanowienia kończącego postępowanie w pierwszej instancji, które zapadło w dniu 24 sierpnia 2009 r., w postępowaniu apelacyjnym miały zastosowanie przepisy nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZP 124/06, OSNC 2007, nr 6, poz. 91). Zatem z chwilą ukończenia postępowania w pierwszej instancji powodów obejmowała już – z mocy art. 149 ust. 1 u.k.s.c. – ta właśnie ustawa. W chwili, kiedy sprawa zaczęła się toczyć pod rządami nowej ustawy została już dokonana jej nowelizacja - ustawą z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123) - która usunęła m.in. wynikający z art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 u.k.s.c. obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych. Jednakże dotyczyło to tylko spraw wszczynanych od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej. Art. 2 tej ustawy nakazywał bowiem stosować do spraw wszczętych przed tym dniem „przepisy dotychczasowe”, przez które należy rozumieć przepisy poprzednio obowiązujące, tj. przepisy u.k.s.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy ją nowelizującej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2008 r., III CZP 48/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 102).

Słusznie zatem Sąd Apelacyjny uznał, że z mocy art. 14 ust. 2 u.k.s.c. na powodach - zwolnionych od kosztów sądowych w całości - ciążył obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji. Przepis ten co prawda został uchylony,

wspomnianą nowelizacją, która weszła w życie w dniu 10 marca 2007 r., a więc jeszcze przed zakończeniem w sprawie postępowania w pierwszej instancji, jednakże z mocy art. 2 tej ustawy, do wniesionej przez wnioskodawcę apelacji stosować należało dotychczasowe przepisy, a zatem także art. 100 ust. 2 i art. 14 ust. 2 u.k.s.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 marca 2007 r. Obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji nie uchylało to, że przed wniesieniem tego środka odwoławczego postanowieniem z dnia 16 listopada 2009 r., na skutek zażalenia wniesionego przez powodów, Sąd Apelacyjny uchylił w części postanowienie Sądu Okręgowego w T. z dnia 24 sierpnia 2009 r. o umorzeniu postępowania.

Zgodnie z art. 130² § 3 k.p.c. apelacja wniesiona przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego podlega odrzuceniu bez wzywania o uiszczenie należnej opłaty, jeżeli podlegała opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Opłatą stałą jest także opłata podstawowa. Wskazany wyżej przepis uzasadniał więc odrzucenie apelacji przez Sąd Apelacyjny. Wprawdzie również art. 130³ § 3 k.p.c. został już uchylony, ma on jednak zastosowanie, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571), do spraw wszczętych przed dniem 1 lipca 2009 r., więc także w rozpatrywanej sprawie.

Wobec powyższego zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c.